

ג.ג.,

הנדון: ערר על אישור ת"י 20380 - מערכות חישה ממוחשבות לגילוי סיכוני טביעה והתרעה עליהם

סימוכין: ת"י 20380 - בריכות שחייה ציבוריות - מערכות חישה ממוחשבות לגילוי סיכוני טביעה והתרעה עליהם – דרישות בטיחות ושיטות בדיקה נתקבל ע"י ו"ט 5824 ביום 18/10/2022

"אנשי מקצוע מאותו הענף נפגשים לעתים רחוקות, אפילו רק באירועי בידור, אך השיחות ביניהם מסתיימות בקנוניה נגד הציבור, או בתחבולה לשם העלאת מחירים."

(אדם סמית, עושר האומות, 1776)

בתור חבר הוועדה הטכנית ו"ט 5824 - מערכות גילוי ואזעקה, מטעם התאחדות התעשיינים בישראל, אני מתכבד להגיש ערר זה לידי הוועדה המרכזית, על אישור התקן שבנדון, בשל הטעמים הבאים:

1. מדינת ישראל מאופיינת בנטל רגולטורי כבד, הנגרם בין היתר, בשל תקנים ייחודיים ו/או תקנים המבוססים על תקינה זרה אשר עברו אדפטציות מקומיות, כפי שנקבע בין היתר בדוח הוועדה לקידום כלכלי של ענפי המסחר והשירותים, ועדה משותפת של מכון אהרון במרכז הבינתחומי הרצליה ושל משרד הכלכלה, מיום 6 ליולי 2021 (להלן - "דו"ח אקשטיין" או "דו"ח ועדת הפיריון").
2. במקביל לוועדת אקשטיין, הוקם צוות ממשלתי לבחינת הדרכים להסרת חסמי סחר בייבוא, שערך סקירה בין-לאומית בעניין יוקר המחיה בישראל, ומצא כי רמת המחירים בישראל גבוהה משמעותית ביחס לממוצע מדינות ה-OECD ועומדת על פער של 27% לרעתנו, וכן, כי ביחס למזון בלבד, פער המחירים בין ישראל לממוצע מדינות ה-OECD עומד על 37% וביחס לאיחוד האירופי הפער הוא 51% לרעת הציבור בישראל (להלן - "דו"ח הוועדה להסרת חסמי מסחר")¹.
3. דו"ח ועדת הפיריון, אף מזהיר ממצב בו מתקבל תקן וולונטרי בשלב ראשון, אשר הופך עם הזמן, לתקן מחייב שאינו רשמי, בשל אימוץ התקן ו/או אזכורו בהנחיות רגולטוריות או בחקיקה².
4. ביום 18/10/2022, אושר התקן שבנדון בוועדת התקנים מס' 5824, לאחר משאל השלמת הצבעה.
5. לדידי, אף שמדובר בתקן ישראלי שלכאורה הסתמך על התקן הבינ"ל ISO 20380 (להלן - "התקן הבינ"ל"), הסתבר כי הוכנסו בתקן שינויים דרמטיים רבים, שהפכו אותו הלכה למעשה - לתקן חדש וייחודי לעולם.
6. יתרה מכך, התגלה שמי שעומדת מאחורי התקן הישראלי הייחודי, היא חברה ישראלית בשם Lynxight, שיזמה את התקנתו ותפירתו למידותיה ולמוצריה.
7. למיטב הבנתי, די בעובדה זו לבדה, כדי להביא לבטלות התקן ו/או לכל הפחות - להחזרתו לדיון בוועדה, על מנת שניתן יהא לנסות ולתקן את הפגמים ההופכים את התקן הישראלי לייחודי ולכזה התפור למידותיה של חברה ישראלית יחידה, באופן שעלול לפגוע בתחרות.

¹ דברי הסבר לפרק כ"ג - ייבוא, הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021, והצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021, הצעת חוק הממשלה - 1443, כ"ג אלול התשפ"א, 31.08.2021, עמ' 1234 פס' 4.
² דו"ח אקשטיין, עמ' 78.

8. בבג"ץ 1030/99 ח"כ אורון נ' יו"ר הכנסת, פ"ד נו(3) 640 (להלן – "בג"ץ אורון"), קבע בית המשפט העליון, כי עקרון בסיסי בשיטת המשפט שלנו הוא חופש התחרות, וכי פגיעה בתחרות החופשית מהווה פגיעה בחופש העיסוק המוגן בחוק יסוד³:

"עיקר בסיסי בזכות לחופש עיסוק המוגנת בחוק-יסוד: חופש העיסוק הוא חופש התחרות. פגיעה בחופש התחרות על-ידי התערבות בו בדרך של הענקת טובות הנאה לאחד המתחרים בלבד והעדפתו על אחרים, יש בה פגיעה בחופש העיסוק. הכלל, שלפיו בבסיס חופש העיסוק מונח חופש התחרות בין פרטים, אומץ בשורה ארוכה של פסקי-דין... בריח התיכון של חופש העיסוק הוא עקרון השוויון בין מתחרים. התערבות שלטונית המעניקה לאחד את אשר אינו מוענק לאחר או המצרה את צעדיו של אחד באופן שאינו מוטל על מתחרהו, מתערבת בתחרות חופשית באופן הפוגע בחופש העיסוק."

9. כמו כן, נודע לי כי לדיונים בתקן לא הוזמנו נציגי האיגודים העסקיים המייצגים את מושאי הרגולציה, כמו למשל: נציגי התאחדות המלונות בישראל, איגוד מנהלי בריכות השחייה בישראל ונציגי האטרקציות ופארקי המים בישראל.

10. כך, קיים רושם כי בפני חברי ועדת התקן הנכבדים, לא הוצגו מלא הטיעונים בעד ונגד התקן ומרכיביו, לא נשמעו מלא הטענות מפי האנשים הרלוונטיים, באופן שהחומר שהוצג בפני חברי הוועדה היה חלקי, וככזה – גם טיב הכרעתם בעת אישור התקן כפי שהוא.

11. העובדה כי נערך בוועדת התקן, דיון חסר ללא נציגי מושאי הרגולציה, וללא שמיעת עמדתם וטענותיהם, הוכרה בפסיקה ככזו ששללה את יכולת ההשתתפות ואת היכולת לקבל החלטה מושכלת בעד או נגד התקן המוצע⁴.

12. נקבע כי בגין הפרת יכולת ההשתתפות והיכולת לקבל החלטה מושכלת, ניתן אף לבטל חקיקה ראשית⁵.

13. גם מן הטעם הזה, ראוי לשקול את ביטול התקן הישראלי הייחודי, או לכל הפחות, להחזירו להמשך דיונים בוועדה תוך זימון נציגי מושאי הרגולציה כאמור, על מנת לשמוע את עמדתם.

14. גם בחינה לגופם של שינויי התקן אל מול התקן הבינ"ל, מעלה כי ייתכן שנפלו פגמים בתקן הישראלי.

15. כך למשל, לא ברור מדוע התקן לא יחול על בריכות ששטחן פחות מ-150 מ"ר (ואיזה תקן אמור לחו"ל על בריכות אלה); מדוע התקן לא חל על אזורים בבריכה שעומקם פחות מ-60 ס"מ, כן מרבית הילדים הקטנים נמצאים בעומקים הללו וגם שם עלולה להתרחש תאונה מצרעת, או ההחמרה הדורשת סימולציה של שחיין חוץ במקום בובת ילד.

16. מאחר ורשימת הטענות וההשגות כנגד סעיפי התקן הישראלי הייחודי אל מול התקן הבינ"ל גדולה, קצרה היריעה מלפרטם במלואם בערר זה, אין מנוס לדעתי, מלהורות על ביטול התקן הישראלי הייחודי או לכל הפחות – החזרתו לשולחן וועדת התקן הנכבדה, לשם ביצוע עבודה יסודית ומקיפה שתמנע הכנסת החמרות והתאמות למידותיה של חברה ישראלית ספציפית, תמנע פגיעה בתחרות החופשית, ותקבל לאחר שמיעת עמדת כל השחקנים הרלוונטיים לרבות מושאי הרגולציה.

17. משאלו הם פני הדברים, הוועדה המרכזית הנכבד מתבקשת לקבל ערר זה, ולהורות על ביטול התקן הישראלי, או לכל הפחות, על השעייתו ו/או החזרתו לדיון.

בכבוד רב ובברכה,

ניר קפלן, עורך דין

מ.ר. 69432

רח' אמיל זולא 22, תל-אביב

נציג התאחדות התעשיינים

³ בג"ץ אורון, עמ' 660 וראו ההפניות בו.

⁴ בג"ץ צחי קוונטינסקי נ' כנסת ישראל (נבו), 06.08.2017 פס' 9.

⁵ שם, פס' 95.